

Тримаємо освітянський мовний стрій!

Освітня галузь «Мови і літератури»

Українська мова та література у 2022/2023 навчальному році

У 2022/2023 навчальному році вивчення української мови здійснюватиметься за такими навчальними та модельними навчальними програмами у 5-9, 5-6 кл.:

Навчальна програма «Українська мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (Наказ МОН України від 07.06.2017 р. №804). Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795). Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>.

Модельна навчальна програма «Українська мова для класів з навчанням молдовською мовою. 5 – 9 класи» для закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795). Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>

Коротко про курс української мови в ЗЗСО з молдовською мовою навчання, основною метою якого є формування комунікативно повноцінної особистості в умовах романо-слов'янського білінгвізму, так як в Одеській області функціонують заклади загальної середньої освіти з навчанням молдовською мовою.

Мовно-літературна освітня галузь охоплює українську мову, мови відповідних корінних народів і національних меншин, літератури.

Метою вивчення української мови, мов відповідних корінних народів і національних меншин літератур, української мови та літератури для корінних народів і національних меншин є формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі, збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей (Державний стандарт базової середньої освіти, 2020 р.). З текстом можна ознайомитися за посиланням: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna->

serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti

Сьогодні, в епоху швидких глобальних змін, людині не обов'язково все пам'ятати, оскільки пошук необхідної інформації технологізований, не становить труднощів. На уроках мови учитель акцентує увагу учнів на правилах комунікативно доцільного використання одиниць усіх рівнів мови як в усному, так і писемному мовленні: слововживання, наголошування, правопис, культура слова, забезпечує формування у здобувачів освіти вміння шукати потрібну інформацію, ефективно комунікувати, оцінювати якість і достовірність інформації тощо.

Вивчення української літератури здійснюватиметься за такими навчальними та модельними навчальними програмами у 5-9, 5-6 кл.:

Навчальна програма «Українська література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (Наказ МОН України від 07.06.2017 р. №804).
Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795). Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>

Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератури (української та зарубіжної). 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795). Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>

Українська література забезпечує можливість формування читацької і ключових компетентностей, які визначені Державним стандартом базової середньої освіти, а також особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного підходів і текстоцентричного принципу.

Відповідно до модельних навчальних програм для 5 класу з української мови та літератури створені підручники науковцями, методистами, учителями-практиками України. Навчальна та методична література з української мови та літератури, рекомендована МОН, зазначена в Переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників за посиланням: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/16NyRYEKgeQ4T5BE68La-s2gn0q2MPyIWSWx-Vdw-zmA/edit#gid=337295027> та розміщена на офіційному сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/>).

Вимірювання навчальних досягнень здобувачів освіти відбувається шляхом формування оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну траєкторію особистості,

підсумкового оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом базової середньої освіти.

Додаток 1 до Державного стандарту «Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, мови відповідних корінних народів та національних меншин; літератури)».

Додаток 2 до Державного стандарту «Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова та література для відповідних корінних народів та національних меншин)».

Закладам загальної середньої освіти обов'язково взяти до відома Наказ МОН України №289 від 01 квітня 2022 р. «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

У 2021/2022 н.р. в Одеській області функціонувало 7 ЗЗСО (із 136 шкіл в Україні), учителі яких працювали в 5-х класах за пілотними проєктами. У мовно-літературній освітній галузі (українська мова та література, зарубіжна література) налічувалось 15 вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури. Науково-методичне та навчально-методичне забезпечення здійснювалось з боку МОН України, ДНУ «Інститут модернізації і змісту освіти», видавництва.

У 2022/2023 н.р. ці пілотні класи будуть навчатися у 6-му класі, у яких буде своє, інше, науково-методичне та навчально-методичне забезпечення, ніж у звичайних класах.

У 6-9 класах ЗЗСО вивчення української мови та літератури здійснюватиметься за навчальними програмами 2016-2017 рр. (Наказ МОН України від 07.06.2017 р. №804, від 23.10.2017 р. №1407, від 14.07.2016 р. №826). Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Навчальні програми для 10-11 класів з української мови та літератури (рівень стандарту) чинні з 1 вересня 2018 року. Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

У мовленнєвій лінії навчальної програми для 10-11 класів подано перелік рекомендованих видів роботи, які дають змогу учням реалізувати здобуті знання на практиці. Ці види роботи забезпечують повноцінний мовленнєвий розвиток старшокласників, адже комплексно охоплюють формування всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння і письма). Системний підхід до розвитку мовлення учнів не передбачає виділення окремих годин на традиційні для 5-9 класів аудіювання, читання мовчки та вголос, перекази, твори тощо, оскільки ці види роботи передбачено на кожному уроці. Учитель може на

власний розсуд змінювати запропоновані теми й види роботи, але водночас прагнути впродовж року приділяти однаково увагу розвиткові всіх видів мовленнєвої діяльності.

Сучасні соціокультурні умови, інтеграція української освіти в європейський контекст зумовлює введення до навчальних програм такого виду письмових робіт, як есе, спрямованого на активізацію навчально-пізнавальної діяльності учнів, учениць, підвищення в них інтересів до навчання предмета, розвиток особистості, критичного мислення, лінгвокреативності.

В Україні сьогодні під час російсько-української війни національно-патріотичне виховання дітей та молоді має стати одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства щодо розвитку громадянина як високоморальної особистості, яка плекає українські традиції, духовні цінності, володіє відповідними знаннями, вміннями та навичками, здатна реалізувати свій потенціал в умовах сучасності, сповідує європейські цінності, готова до виконання обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України.

В основу системи національно-патріотичного виховання на уроках української мови і літератури має бути покладено ідеї зміцнення української державності як консолідуючого чинника розвитку суспільства, формування патріотизму в дітей та молоді.

Формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості здійснюється на прикладах героїчної боротьби Українського народу за утвердження суверенітету власної держави, ідеалів свободи, соборності, успадкованих, зокрема, від княжої доби, українських козаків, Українських Січових Стрільців, армій Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, учасників антибільшовицьких селянських повстань, загонів Карпатської Січі, Української повстанської армії, українців-повстанців у сталінських концтаборах, учасників дисидентського руху. Також національно-патріотичне виховання має здійснюватися на прикладах мужності та героїзму учасників революційних подій в Україні у 2004, 2013 – 2014 років, Героїв Небесної Сотні, учасників антитерористичної операції та операції об'єднаних сил у Донецькій та Луганській областях, російсько-української війни в Україні 24.02.2022 р.

Велике значення на уроках української мови (особливо в 5-9 класах) має послідовне й системне вивчення слів-символів, у яких закарбовано культурний досвід минулих поколінь: делека, калина, кладка, чорнобривці, вишиваний рушник і под. Саме вони сприяють формуванню національної картини світу наших учнів, закорінюють нові покоління в ґрунт духовності. Збагачення учнівського словника колоритними фразеологічними одиницями, що витворені попередніми поколіннями, позитивно позначатиметься на розвиткові образного мислення, розумінні ментальності свого народу: або пан, або пропав; у степу і хрущ м'ясо; береженого Бог береже, а козака – шабля; де два козаки, там три гетьмани і под. Тому радимо на кожному уроці збагачувати словник учнів

щонайменше однією такою ідіомою. Важливо навчати любові до рідної мови не деклараціями, а вишуканими зразками української мови – багатой і гнучкою в передаванні найтонших відчуттів людини (мова творів Л. Костенко, В. Симоненка, Є. Гуцала, М. Стельмаха, О. Довженка).

Пріоритетним завданням словесника також має бути руйнування стереотипу неповноцінності української мови, який упродовж попередніх поколінь з різних ідеологічних причин насаджувався в свідомості українців. Аби учні сприймали українську мову як сучасну, європейську, багату, культурну, розвинену, треба широко й системно демонструвати повнокровність і спроможність нашої мови в усіх сферах життя. Для реалізації цього завдання слід добирати дидактичний матеріал різних тематичних груп: мистецтво, дозвілля, техніка, Інтернет, салон краси, одяг, здоров'я, спорт, наука, кулінарія, офіс, транспорт тощо. Використання сучасних текстів у шкільних підручниках української мови сприяє руйнуванню згаданого вище стереотипу щодо можливостей і спроможності сучасної української мови. Порушена проблема дуже важлива для формування мовної особистості, тому доцільно широко використовувати, крім класичного, ще й цікавий дидактичний матеріал із сучасного життя для опанування мовних явищ.

З огляду на національно-патріотичний аспект у навчанні української літератури доцільно зробити акценти на змістових і дидактичних складниках.

5-8 класи. Під час вивчення міфів, легенд, народних переказів і казок, календарно-обрядових й історичних пісень (фольклорних творів) варто звертати увагу на те, що їхні герої – це позитивні й негативні моделі наших пращурів-українців. Розмова про героїчні вчинки Хмельницького, Морозенка, Кармалюка має формувати чітке розуміння наступності поколінь, відгомін колишніх перемог у сучасному житті: справжні герої жили не лише в минулому, вони були в нашій недавній історії, є і серед нас, тобто ми, сучасні українці, - нащадки духовно і фізично сильних людей. Аналіз сюжетів народних творів має сприяти формуванню в учнів морально-етичних цінностей, усвідомлення себе як частини великого етносу з величною історією. Вивчаючи літописні оповідання в сучасних перекладах В. Близнаця, драматичний твір О. Олеся “Ярослав Мудрий”, обов'язково треба унаочнювати виклад літературно-історичного матеріалу через демонстрацію архітектурних пам'яток, які є найкращим свідченням високої обдарованості наших предків: зображення Києво-Печерської лаври, Софії Київської, Золотих воріт, пам'ятників засновникам Києва, княгині Ользі, Ярославові Мудрому і под. Ознайомлюючи учнів із життям і творчістю Тараса Шевченка, педагог може розповідати не лише про важке дитинство поета, а висвітлювати його талановитість, багату фантазію, творчу уяву (пошуки малим Тарасом стовпів, що підпирають небо; відгуки батька про незвичайного сина, багатий світ українських традицій і звичаїв, у якому зростав майбутній поет), робити акцент на красі українських пейзажів і споконвічного прагнення наших пращурів жити в гармонії з рідною природою (“Садок вишневий коло

хати”, “За сонцем хмаронька пливе...”). Розповідь про життя Лесі Українки та її поезії (“Як дитиною, бувало...”, “Давня казка” та ін.) варто робити в позитивістському ключі: людина – сильна особистість; будь-які труднощі загартовують людину; мужність і оптимізм завжди перемагають зло й несправедливість. Узагалі, бесіди про минуле нашого народу треба проводити в оптимістичному аспекті, наголошувати на світлих сторінках української історії, а про труднощі варто говорити як про чинники, які робили нас, українців, сильнішими й досвідченішими. Саме такий підхід формуватиме в учнів любов і повагу до рідної землі, вироблятиме стійкий імунітет до негативних викликів сучасного суспільства. Ні в якому разі применшувати ролі гумористичних творів у формуванні сильної особистості: співомовки С.Руданського, гуморески П.Глазового, байки Л.Глібова мають переконувати учнів у тому, що вміти сміятися із себе – це риса сильної людини, почуття гумору – ознака духовно здорової особистості як у минулому (гумор козаків у співомовках С.Руданського), так і сьогодні («Гореадори з Васюківки» В.Нестайка). Важливим складником національного виховання є культивування таких важливих концептів, як “Україна”, “мати”, “хата”, “лелека”, “вишиваний рушник” і под. Саме вони міцною ниткою духовності прив’язують людину до свого дому, стежки, до близької чи рідної людини, а саме на них тримається сучасний світ із його труднощами й викликами, саме вони цементують свідому особистість з багатим духовним світом. Тому вивчення таких творів, як “Лебеді материнства” В. Симоненка, “Любіть Україну” В. Сосюри, “Дорогою ціною” М. Коцюбинського має бути не декларативним, а глибоко змістовним, із розкриттям символів, із застосуванням особистісно орієнтованих підходів, із проєкціями в сучасне життя.

9-11 класи. Починаючи з 9 класу, учні вивчають системний курс літератури за хронологічним і мистецько-стильовим принципами. Повноцінно і якісно виконати це завдання можна лише розглядаючи наші мистецькі явища в міжнаціональному й світовому контекстах. Саме національна ідентифікація й усвідомлення себе українцем – представником одного з давніх і культурних народів світу – відбувається під час вивчення літератури бароко, поеми “Енеїда” І. Котляревського, повісті “Облога Буші” М. Старицького, новели “Intermezzo” М. Коцюбинського, роману “Диво” П. Загребельного та ін.

Глибокий аналіз подій, учасників героїв названих творів сприятиме формуванню важливого розуміння того, що упродовж історії людства українці, як і інші народи, безпосередньо брали участь у виробленні системи загальнолюдських цінностей, збагачували світову мистецьку скарбницю художнім шедеврами. Таке розуміння історичного процесу гартуватиме гордість за свій народ, а отже, формуватиме патріотичну особистість. З огляду на це вчителі-філологи мають на високому професійному рівні переконливо продемонструвати мистецькі переваги кожного художнього твору, які вивчають у 9-11 класах. Осягнення літературної спадщини буде повноцінним лише за

активного навчання, яке можна зреалізувати через застосування особистісно орієнтованого підходу в навчанні, проблемно-пошукового методу, використання проєктної технології тощо. Словесник має приділяти велику увагу мистецькому контексту (живопис, архітектура, скульптура, музика) й міжпредметним зв'язкам (іноземні мови, зарубіжна література, історія України, всесвітня історія) з метою успішної реалізації завдань національного патріотичного виховання на уроках української літератури в старших класах.

Учитель має продумати систему роботи над формуванням національно-патріотичної вихованості учнів упродовж вивчення поетичних, прозових і драматичних творів художньої літератури.

Створена й апробована система роботи з питань патріотичного виховання під час вивчення творів Т.Шевченка, Лесі Українки, В.Барки, У. Самчука, Т. Осьмачки, В. Сосюри, О. Гончара, О.Довженка, П. Загребельного, В. Симоненка, Л. Костенко, В. Стуса та інших письменників передбачає виховання любові до Батьківщини, рідної мови, історії та культури, почуття національної самосвідомості, господаря власної землі, повагу до славних синів і дочок України, шанобливе ставлення до культур усіх народів світу, відповідальність кожного за долю нації.

В основу системи патріотичного виховання на уроках української літератури потрібно покласти правдиве слово про свій народ, його споконвічне прагнення розбудувати Українську державу. Творчі зусилля кожного вчителя мають бути спрямовані на те, щоб підвищити виховний рівень сучасного уроку та його творчий потенціал, створити оптимальні можливості для розвитку самостійного творчого мислення учнів, активізації їхньої пізнавальної діяльності, формування патріотичних почуттів під час вивчення літератури. Тому національно-патріотичне виховання на уроках літератури має здійснюватися на основі проблемного вивчення художніх текстів, де є активна чи пасивна позиція героїв у ставленні до проблем національного відродження; їхньої системності, де домінантою є настанови до національного відродження. Якісна зміна у викладанні української літератури сприятиме становленню і розвитку насамперед національно свідомої особистості, бо в почуттях і характерах учнівської молоді домінуватиме не космополітизм, а український патріотизм, бажання жити і працювати задля розквіту Української держави.

Однією із центральних проблем у творчості вітчизняних письменників є збереження національних культурних цінностей. Образи рідного слова, (О.Олесь «О слово рідне...»), червоної калини (В.Стус «Ярій, душе»), які символізують духовні набутки народу, порівняння мови з хлібом (Л.Костенко «Біль єдиної зброї»), що підносить національно-мовну проблему до рівня найвищих життєвих проблем, протиставляється картинам нищення культурних надбань українців, у відтворенні яких головну роль відіграють образи з негативним емоційним зарядом: Мина Мазайло, його дружина і дочка, тьотя Мотя (М.Куліш «Мина Мазайло»), біла стужа, чорні води (В.Стус «Ярій, душе...»), Ці образи

уособлюють тих, хто втілює в життя антинаціональну політику або є прикладом духовної аморфності. Про таке психологічне явище, як розбрат між різними частинами українського народу, нехтування загальнолюдськими та народними морально-етичними нормами, що значно знижувало шанси національного відродження України, говоримо при вивченні оповідання М.Хвильового «Мати», роману Ю.Яновського «Вершники» (новела «Подвійне коло»), вірша В.Стуса «За літописом Самовидця». Засобами літератури повинні формуватися складники патріотичної вихованості, які ґрунтуються на життєвих стереотипах українського народу і узгоджуються з народними уявленнями про високі виміри морального, духовного, гуманістичного, відображають національний менталітет. Щоб художні твори посіли належне місце у формуванні складників вихованості патріотичних почуттів в учнів, на уроках української літератури необхідно моделювати ситуації, які сприятимуть розуміння учнями суспільно-політичних явищ, змальованих автором у творі, проводити аналогії із сучасністю; через мистецтво слова пробуджувати національну свідомість.

Одним із викликів 2022/2023 навчального року є якість надання освітніх послуг в умовах російсько-української війни, розв'язаної росією. Потреба у педагогічному досвіді дистанційного навчання зумовила вчителів українського слова опанувати інформаційні засоби навчання й упровадити їх у своїй діяльності.

Дистанційне навчання можна здійснювати в синхронному і асинхронному режимах. Синхронний формат означає співпрацю в режимі реального часу. Його перевага в тому, що можна залучати учасників до співдії миттєво та у визначений час. Асинхронний режим може охоплювати різноманітні засоби інформації, аудіо- та відеоуроки (але не обмежуватися ними).

Академічна свобода вчителя дозволяє обрати словеснику форми й методи реалізації дистанційного навчання.

Змішане навчання передбачає самостійне здобування знань, вийшовши із пасивного, що сприяє розвиткові самоосвітніх умінь учнів.

Змінюється роль учителя в освітньому процесі: це учитель – порадник, консультант, сучасна людина, самостійна особистість, відповідальна за результат своєї праці.

«Перевернуте навчання» полягає в тому, що пояснення вчителя школярі слухають удома, а домашні завдання виконують у класі. Сильними сторонами є такі: зацікавлені учні працюють один з одним, збільшується час на індивідуальне навчання. Спілкування учня і вчителя виходить на новий якісний і кількісний рівень, батьки набагато глибше залучені до освітнього процесу, учні, що добре вчаться, можуть поглиблювати свої знання, а слабші отримують набагато більше можливостей надолужити згаяне.

Сторітелінг у навчанні – «смачна суміш», це навчання через цікаві розповіді. Зараз урок стає дедалі більше технологічним, учитель розраховує його по хвиликах, і часу на цікаві розповіді практично не залишається. Учителю

змушує обмежуватися переказом (або поясненням) найнеобхідніших фактів, правил, закономірностей. При використанні сторітелінга як інструмента учитель зможе мотивувати учнів до вивчення конкретної теми на уроці, покращити настрій, узагальнити інформацію, стимулювати активність на уроці, залучати учнів до спілкування, розвивати фантазію логіку, інтуїцію.

YouTube – кращий друг учителя. Використовуючи матеріали з цієї платформи, пам'ятаймо про критичне мислення, інформаційну гігієну та здоровий глузд.

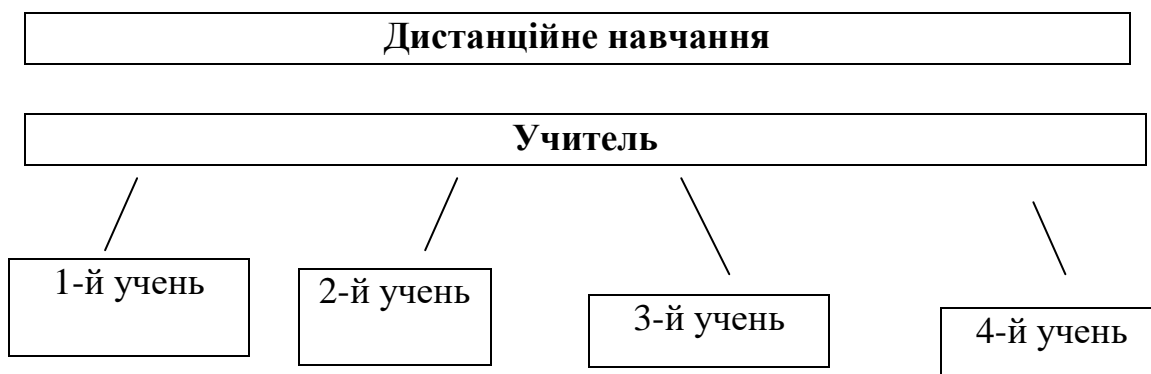
Декілька років тому в учительське життя стрімко та гучно увірвалося нове слово PISA. Це міжнародне дослідження якості освіти, започатковане організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР).

Завдання у форматі PISA можна створювати на основі як суцільних, так і несцільних текстів, що, безперечно, є великою перевагою для навчального контенту. Завдання у цьому форматі не мають жорстких обмежень у технології створення завдань та питань. Бажання вчителя стати високопрофесійною людиною – постійне навчання – створення завдань у форматі PISA – розвиток в учнів навичок усвідомленого читання – розвиток цікавості до навчання – покращення результатів навчання.

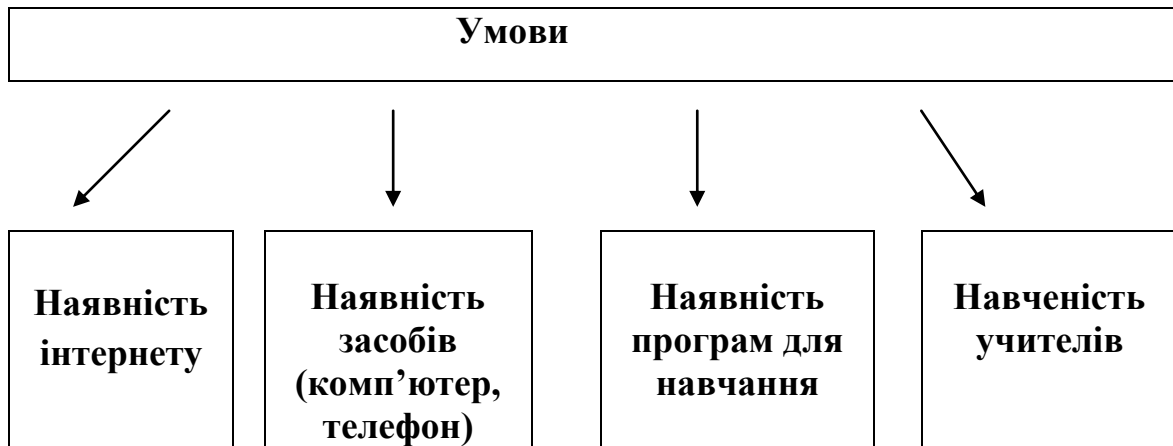
Подієве навчання – ефективний інструмент не тільки виховної, а й навчальної роботи. Крім традиційних шкільних конкурсів, предметних тижнів, в останні десятиліття в школі прижилися і події на рівні міжнародних: конкурс з української мови імені Петра Яцика, учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка тощо. Нові технології дають можливість кожному допитливому школяреві брати участь у подібних конкурсах навіть поза школою. З'явилися соціальні мережі Facebook, який дозволяє ділитися досвідом, поширювати ідеї, дописи, налагоджувати взаєморозуміння з друзями та колегами по всьому світу. Можливості, які відкриває для навчання подієва педагогіка – безмежні.

Як на уроках української мови, так і літератури, пріоритетним є використання сучасних текстів, у яких порушена проблема для формування мовної особистості, національно свідомого громадянина України.

Дистанційне та змішане навчання (поради, інструменти)

- **Віддаленість**
- **Взаємодія учасників**

Переваги дистанційного навчання:

- √ *доступність,*
- √ *відкритість,*
- √ *можливість працювати у зручний для себе час та будь-де.*

Режими дистанційного навчання:

Асинхронний режим.

Синхронний режим (online-навчання).

Змішаний підхід.

Змішана форма навчання за своєю методологією є однією з найскладніших, адже поєднує інструменти й підходи традиційного та дистанційного навчання. Під час змішаного навчання найчастіше застосовують групові форми роботи як в очному, так і в дистанційному режимах. Такий підхід надає вчителю можливість одночасно працювати з двома групами. Перша група працює з учителем в одному режимі, друга – дистанційно.

Перевагою змішаного навчання є можливість безпосередньої комунікації між учнем та вчителем. Суттєвим є те, що учень має можливість сам розподіляти свій робочий час, виконуючи самостійну частину завдання й отримавши онлайн-консультації від учителя. Для вчителів також є свої переваги: змішана форма навчання частково розвантажує вчителя, оскільки зменшується час для підготовки для до онлайн-уроків. Одночасно і для вчителів,

і для дітей є важливим зменшення часу перебування за комп'ютером, що позитивно впливає на здоров'я.

Водночас, змішане навчання, як і дистанційне, має свої недоліки.

Недоліки змішаної форми навчання

- √ *Наявність учнів з різним рівнем підготовки в одній групі.*
- √ *Несистемність відвідування занять.*
- √ *Пасивний характер набуття знань в та навичок.*
- √ *Недосконала система контролю.*
- √ *Якість технічного забезпечення тощо.*

Дистанційна та змішана форми навчання є нашим сьогоденням, через певні обставини та причини вони приходять на зміну традиційній системі.

Шановні колеги!

Змінюймо разом освітнє середовище, впроваджуймо навчання для життя та зацікавлюймо здобувачів освіти.

Разом до Перемоги! Все буде Україна!

Використані джерела і посилання:

1. Деякі програми курсів за вибором і факультативів з української мови та літератури, схвалені МОН України:
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-kursiv-za-viborom-fakultativiv>
2. Методичні поради щодо формування читацької грамотності як результати дослідження PISA:
<https://nus.org.ua/articles/pisa-2022-porady-vchytelyam-shhodo-chytannya/>
3. Положення про дистанційну форму здобуття базової середньої освіти:
https://rada.info/upload/users_files/41848402/65fa1552527840c2da59e2cc4bb5291f.pdf
4. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2020 р.):
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
5. Концепція Нової української школи:
<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrayinska-shkola>
6. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді Міністерства освіти і науки України (Наказ від 16.06.2015 р. №641).
7. О.С. Амеліна, О.В.Цуркан. Дистанційне та змішане навчання (досвід, поради, інструменти).

Під час підготовки вчителів до уроків пропонуємо використовувати періодичні видання, часописи «Українська мова і література в школі» «Українська мова і література в школах України», дописи, матеріали груп: «Усе для філолога», «Нова українська школа», «Акули пера...», «Літературний сад», «Словопис», «Філологічне гроно», «Любіть українську» та ін.

Свінтковська С.А. – старший викладач
кафедри методики викладання і змісту освіти,
завідувач сектору української мови та літератури,
зарубіжної літератури НМЛ мовно-літературної освіти

Плетньова Л.А. – методист української мови та
літератури, зарубіжної літератури
НМЛ мовно-літературної освіти